Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området

Vår verksamhet 2012

Vår verksamhet 2012

Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området

Helsingfors 2013

Innehåll

1 Allmän översikt ... 5

1.1 Verksamheten 2012 en överblick ... 5

1.2 Verksamhetsområdenas utveckling ... 7

1.3 Bedömning av versamhetens framtida utveckling ... 8

2 Fokusområde 1: Kompetensutveckling för personalen inom det sociala området ... 10

2.1 Information om svenskspråkiga seminarier, fortbildningar och aktuella frågor ... 10

2.2 Fortbildning tillsammans med andra aktörer ... 10

2.3 Mötesplatser, seminarier och lärande forum ... 11

2.3.1 Lärande forum ... 11

2.3.2 Mathilda Wrede- seminariet och "2nd International Conference on Practice Research in Social Work" samt pre-konferensen på Mathilda Wrede-institutet ... 12

2.4 Arbetet på den mångprofessionella praxisarenan ... 13

3 Fokusområdet 2: Nyskapande arbetsformer ... 15

3.1 Pilotprojektet DelSam – Delaktig i samhällellet ... 15

3.2 FSKC:s kontakt och engagemang för KASTE-projekt ... 16

3.2.1 SABIR 2 (Systemiskt arbete med barn i riskzonen) ... 17

3.2.2 KASTE-Familjeprojektet i Österbotten II ... 18

3.2.3 Äldrecentrum Österbotten II ... 19

3.2.4 Vägledande samspel i Åboland ... 21

3.2.5 ESTER - utjämning av de sociala skillnaderna i hälsa och välfärd i Södra Finland ... 21

3.2.6 Det nationella utvecklingsprojektet inom Handikapp-service 2010-2013 ... 22

3.2.7 Från utslagen till delaktig med socialarbetets metoder, S.O.S. – projektet i Mellan Finland ... 23

3.3 FSKC:s kontakt och engagemang för andra projekt ... 24

3.3.1 Projekt PAPPA ... 24

3.3.2 Projektet "Tidiga insatser för sårbara familjer" ... 25

3.3.3 FASPER-projektet ... 25
3.3.4 Projektet "Kohtaaminen" ... 26
3.4 FSKC:s arbete och initiativ för nya utvecklingsprojekt ... 26
3.4.1 KASTE-planen "Välmående barn och unga" ... 26
3.4.2 KASTE-planen "Kraft genom hållbar kunskap - erfarenhet och praktikutveckling i fruktbar samverkan, 2013-2015" ... 27
3.4.3 DelSam – Delaktig i samhället II 2013-2015 –planen ... 27
3.5 Identifiering av utvecklingsbehov som härrör sig ur förändringar i samhället ... 28
3.6 Uppgiften att hålla framme det sociala området i mångprofessionella nätverk ... 28
4 Focusområde 3: Brukarmedverkan som perspektiv i utvecklingsarbete ... 30
4.1 FSKC:s arbete för rapporten "De talar finska över huvudet på mig" ... 30
4.2 Andra insatser för brukarmedverkan som element i utvecklingsarbete ... 30
4.3 Forskning inom Mathilda Wrede-institutet ... 31
5 Fokusområde 4: Utvecklande utvärdering ... 33
6 Administration, strategiskt arbete, resurser och övrig verksamhet ... 34
6.1 FSKC:s och Mathilda Wrede-institutets styrelsearbete ... 34
6.2 FSKC och Mathilda Wrede-institutets representation i olika styrgrupper, organ och nätverk ... 34
6.3 Resurser ... 35
6.4 Pblikationsverksamhet ... 36
6.5 Den juridiska konsultationen ... 37
6.6 Utvecklingsarbete kring familjecenter ... 37

1
Allmän översikt

1.1 Verksamheten 2012 en överblick

Den gemensamma kunskapsbildningen mellan praktiker, utvecklare, forskare och utbildare är en central utgångspunkt för FSKC:s arbete. FSKC stöder och stimulerar nyskapande former för utveckling och är mån om att föra en dialog med personal inom olika sektorer och i olika regioner av Svenskfinland.

FSKC:s elfte verksamhetsår präglades vid sidan av den ordinarie verksamheten av ett intensivt arbete och deltagande i kompetenscentrens engagemang för social- och hälsovårdens strukturreformsarbete. Förberedelser för förändringar i FSKC:s verksamhetsförutsättningar på det lokala planet blev också aktuella under året. Sammanslagningen av social- och hälsovårdsverken i Helsingfors stad medförde att FSKC:s traditionella samarbetspart, Svensk socialservice, omorganiserades. Detta medförde att FSKC också fick se sig om efter nya verksamhetsutrymmen. FSKC bidrog också under året med kommentarer och utlåtanden vad beträffar substansområdet, eftersom arbetet med den nya socialvårdslagen kunde färdigställas.

FSKC:s verksamhets strukturerades under år 2012 för första gången enligt bolagets nya handlingsplan för 2012-2014. Handlingsplanen innehåller fyra fokusområden:

Fokusområde 1: Kompetensutveckling för personalen inom det sociala området
Fokusområde 2: Nyskapande arbetsformer
Fokusområde 3: Brukarmedverkan som perspektiv i utvecklingsarbete
Fokusområde 4: Utvecklande utvärdering

Vad beträffar bolagets arbete för det första fokusområdet kan konstateras att informationsverksamheten har varit fortsatt aktiv. Infobrevet har utkommit regelbundet under året och nått en publik på drygt 500 personer. Informationen på bolagets webbplats har också byggts upp kring samma mönster som infobrevet och innehållit systematisk information om bl.a. alla de projekt som FSKC har haft samarbete med. Under året har FSKC i samarbete med Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU/SVUX arbetat för och planerat fortbildning i form av "ta upp oro" – utbildarutbildning för Österbotten. Under hösten påbörjades också planeringen av en fortbildning i dialogiskt arbete och en fortbildning i barn- och familjefrågor. Bolagets seminarieverksamhet har varit omfattande. FSKC och Mathilda Wrede-institutet ordnade det traditionella Mathilda Wrede seminariet med temat "Forskningen i praktiska exempel vid Mathilda Wrede-institutet genom tiderna" och fungerade som delarrangörer för den internationella pre-konferensen

och själva praktikforskningskonferensen "Practice Research in Social Work – Producing Robust Knowledge" som ordnades i maj i Helsingfors. FSKC fungerade också som delarrangör för en nordisk workshop om familjecenter i maj i Helsingfors. Nordens Välfärdscenter stod som värd för tillställningen. Ett lärande forum om delaktighet och brukarmedverkan för målgruppen utvecklingspersonal i KASTE-projekten i Österbotten genomfördes i samarbete med SonetBotnia. På Åland arrangerades ett lärande forum i samarbete med Eva Gottberg om barnskydd. Arbetet på den mångprofessionella praxisarenan fortgick under året med kommunbesök, två praxisseminarier och arbete med en ny KASTE-plan för arenan. Rapporteringen av kartläggningen om socialarbetarvakanserna, som gjordes i slutet av år 2011, publicerades i januari 2012.

Inom det andra fokusområdet (nyskapande arbetsformer) samlas FSKC:s projekt- och utvecklingsverksamhet. FSKC erbjöd fortsättningsvis sitt utvecklarnätverk till KASTE-projektens förfogande och deltog i projektens styr- och ledningsgrupper. I KASTE-projektet SABIR 2 (Systemiskt arbete med barn i riskzonen) tog bolaget också aktiv del i utförandet av själva projektverksamheten. På uppdrag av Pargas stad koordinerade FSKC planeringen av ett nytt KASTE II –projektet i Västra Finlands KASTE-område. Planeringsarbetet resulterade i KASTE-projektplanen "Välmående barn och unga". Under året avlutades PAPPA-projektet som FSKC erbjöd projektstöd till. FASPER-projektet fick fortsatt finansiering för år 2013 och samarbetet med FSKC fortsätter. Den nordiska dimensionen av utvecklingsprojektverksamheten exemplifieras i samarbetet med Nordens Välfärdscenter och inom projektet "Tidiga insatser för sårbara familjer". FSKC bidrog med arbete i projektets expertgrupp och som delarrangör i den nordiska workshopen (se ovan). FSKC beviljades dessutom ett understöd av Undervisnings- och kulturministeriet för pilotprojektet DelSam – Delaktig i samhället i syfte att utveckla arbetet med ungdomar inom regeringens barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram. DelSam är ett utvecklingsprojekt som skall åtgärda bristen på delaktighet bland unga och ge handgripliga redskap och metoder för att stärka ungdomarnas delaktighet i deras vardag och i samhället. FSKC och Mathilda Wrede-institutet deltog också i projektet för planeringen av Vasanejdens utbildnings- och undersökningsklinik inom social- och hälsovårdsbranschen. Vidare har FSKC:s personal deltagit i olika nätverk och samarbetsorgan ss komptenscenternätverkens olika grupper och möten.

Inom det tredje fokusområdet (brukarmedverkan som perspektiv i utvecklingsarbete) formades FSKC:s stora satsning kring samarbetet med Tankesmedjan Magma som gällde utförandet av utredning av läget inom mentalvården på svenska. Utredningen gjordes utgående från ett klientperspektiv och den byggde på intervjuer och enkäter. Utredningen utmynnade i en rad förslag och rekommendationer som kunde förbättra situationen inom mentalvården på

svenska. Rapporten "De talar finska över huvudet på mig" lanserades i januari 2013. Inom ramen för Mathilda Wrede-institutet fungerade tre olika forskarsocialarbetare. Forskarsocialarbetarnas tema tangerade till många delar detta fokusområdes innehåll. Till det ovannämnda DelSam-projektet kunde man dessutom fördela forskarsocialarbetarresurser som ytterliga stärkte engagemanget för brukarmedverkan som perspektiv i utvecklingsarbete.

Verksamheten inom det fjärde fokusområdet (utvecklande utvärdering) har för FSKC:s del, vad beträffar, konsultering och konkreta insatser i utvärdering, skett inom ramen för projektet SABIR 2 och som en del av DelSam-projektet där en BIKVA process påbörjats inom sysselsättningsavdelningen i Raseborg. Inom projektet "Gemensam social- och hälsovårdsservice - samarbete, samverkan, framgång? - Utvärdering av en process" i Kust-Österbottens samkommun, utkom den sista utvärderingsrapporten i mars 2012.

Mathilda Wrede-institutets verksamhet koncentrerades, vid sidan om de stora satsningarna på praktikforskningskonferensen, på forskarsocialarbetarnas forskning och handledning. Teman för forskningarna har gått under rubrikerna: 1) "Perspektiv på adoptionsprocessen ur brukarnas synvinkel", 2) "Vad vill du av ditt liv? Unga besökare på socialbyrån – framtidsdialogens möjligheter att stöda karriärstigar" och 3) mekanismer som möjliggör och begränsar medborgarskap på olika nivåer för personer med utvecklingsstörning. Arbetet på den mångprofessionella praxisarenan betonade frågor om praktikforskning, studerandenas möjligheter till praktik och i substans frågor om barn och unga.

Den juridiska konsultationen för utlåtanden och råd om vilka normer som skall tillämpas i enskilda frågor har fortsatt som avgiftsfri service för aktieägarna. FSKC har under året publicerat två rapporter och två arbetspapper.

1.2 Verksamhetsområdenas utveckling

Året 2012 var det första året som FSKC tillämpade handlingsplanen för åren 2012-2014 för att styra och forma verksamheten. För den operativa ledingen gav handlingsplanen ett bra verktyg för att fokusera och följa upp verksamheten. Planen som redskap kan väl utvecklas och uppdateras i den takt som verksamheten och verksamhetsmiljön förutsätter. Det går också att konstatera att verksamhetens prioritering har underlättas till vissa delar med hjälp av att bolaget har val ut vissa fokusområden.

Det fokusområdet som innehåller den största volymen av bolagets engagemang är fokusområdet två och den rätt omfattande utvecklingsverksamheten. Förhållandet till de olika KASTE-projekten har varierat mycket och formats kring enstaka kontakter till intensivt och konkret samarbete. En utmaning för FSKC har varit att

knyta tätare kontakter till vissa projekt. FSKC fick under året dock också ett eget utvecklingsprojekt att förvalta. DelSam -satsningen kommer att medföra mycket nytt till FSKC och FSKC:s nätverk. Bolaget har ansökt om en fortsättning på projektet och aktivt sökt nya samarbetsparter i Svenskfinland.

För FSKC och Mathilda Wrede-institutet har året 2012 varit speciellt utmanande p.g.a. förändringarna i den lokala verksamhetsmiljön. Bolaget inledde under hösten ett intensivt arbete för att hitta nya utrymmen. Dessutom blev det aktuellt att hitta nya samarbetsparter och kontakter till Helsingfors stad. Detta arbete har krävt förhållandevis mycket tid och det har inverkat den ordinarie verksamheten.

FSKC har också under året lyckats etablera nya kontakter och fått nya samarbetsparter. Ett bra exempel på detta är samarbetet med Nordens Välfärdscenter och Tankesmedjan Magma. I detta sammanhang kan arbete för Vasanejdens utbildnings- och undersökningsklinik inom social- och hälsovårdsbranschen lyftas fram.

Under året intensifierades också arbetet inom Mathilda Wrede-institutet och institutets styrelse. Institutets strategiarbete påbörjades och verksamhetens förankring i förhållande till de olika parterna kunde stärkas. Praktikforskningens roll och nytta för praktiken har också under året och via institutet blivit tydligare. Mathilda Wrede-institutet har också fått mycket internationell uppmärksamhet och stöd under och efter praktik forskningskonferensen.

1.3 Bedömning av versamhetens framtida utveckling

Det sociala området och därmed också kompetenscenterverksamheten har varit under fortsatt uppmärksamhet som en följd av det reformarbete som social- och hälsovården står inför. Under år 2013 kommer antagligen riktningen för de framtida nationella strukturerna att ta form. Sålunda kan man också förvänta sig att komptenscenterverkssamhetens framtida roll och placering klarnar. Hittills har utrednings- och planeringsarbete gett en plats för kompetenscentren. Det motiverar också FSKC att fortsätta arbeta med de utvalda substansfrågorna. FSKC kommer dessutom i det fortsatta strukturarbetet att betona vikten av att det finns kompetenscenterverksamhet på svenska. Med stor sannolikhet kommer ett framtida utvecklingsfokus också att finnas i samarbetet med hälsovården och de parter som ansvarar för hälsovårdens utveckling och praktikkoppling. Vidare kommer FSKC och de andra kompetenscentren att fortsätta arbeta för att det socialområdets forskningsresurser i framtiden kan utvecklas på ett positivt sätt.

På det lokala planet kommer FSKC:s och Mathilda Wrede-institutets arbete för en överskådlig tid att koncentreras på att bygga upp kontakterna till Helsingfors stad och den nyorganiserade svenska social- och hälsovårdsservicen. Arbetet kommer att gå ut på att få en gedigen kontakt med praktiken och att få resurserna för forskningen tryggade. Både det lokala och det nationella förändringsarbetet framhäver vikten av FSKC:s kontakter till bolagets samarbetsparter. Under 2013 kommer sålunda FSKC att knyta ännu tätare kontakter till fältet och utreda samarbetsmöjligheter och framtida utvecklingsbehov.

2
Fokusområde 1: Kompetensutveckling för personalen inom det sociala området

FSKC har som mål inom detta fokusområde att jobba aktivt för kompetensutveckling och välbefinnande för personalen inom det sociala området samt för hållbara arbetsmiljöer i Svenskfinland

2.1 Information om svenskspråkiga seminarier, fortbildningar och aktuella frågor

FSKC har systematiskt informerat om svenskspråkiga seminarier och fortbildningar samt annat aktuellt inom det sociala området genom infobrevet, via FSKC:s Facebook och Twitter sida och genom kontinuerlig uppdatering av FSKC:s webbplats. Infobrevet utkom 11 gånger under 2012 och ca 540 personer beställde på brevet. FSKC upprätthåller dessutom via Facebook diskussions- och utvecklingsforumet FSKC-alumni.

Arbetet med en kommunikationsplan för bolaget påbörjades med hjälp av Folkhälsans kommunikationsavdelning. Kompetenscentren FSKC, Socca och Sosiaalitaitos gemensamma "produktifieringsprocess" har också påbörjats och arbetet fortgår under våren 2013. Denna process kommer att bidra till kommunikationsplanens innehåll.

2.2 Fortbildning tillsammans med andra aktörer

Genom kontinuerlig och systematisk fortbildning för personalen inom det sociala området är det möjlighet att uppdatera kompetensen och utveckla arbetet. Kompetent personal ger också goda förutsättningar för en högklassig service. De fortbildningar som FSKC är med om att organisera genomförs i huvudsak inte som enskilda kurser utan man strävar efter en process med en långsiktig kompetensutveckling. Fortbildningarna sker i samråd med kommunerna och samkommunerna och arrangeras i samarbete med Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU/SVUX och övriga utbildningsenheter.

FSKC:s målsättning har varit att medverka till att tre fortbildningsprocesser under handlingsplaneperioden 2012-2014 genomförs. Under året inleddes planeringen tillsammans med Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU/SVUX "ta upp

oro" – utbildarutbildning i Österbotten. Finansiering för utbildningen kunde tryggas och inleds under 2013.

Under våren 2012 inleddes planeringen för en möjlig fortbildning i dialogiskt arbete. Planeringen gjordes av FSKC/utvecklingschef Mia Montonen, institutlektor Katarina Fagerström från Svenska social- och kommunalhögskolan och projektchef för projektet SABIR Eivor Söderström.

Kommunförbundet kontaktade FSKC under hösten 2012 om möjligheterna att medverka i planeringen av en fortbildning i barn- och familjefrågor. Planeringsarbetet, som gjordes tillsammans med projektchef Eivor Söderström, Malin von Koskull (Folkhälsans Förbund) och Mia Montonen (FSKC), resulterade i en fortbildning innehållande tre seminariedagar med möjlighet till uppföljning (Mariehamn, Vasa, Helsingfors, med likadant innehåll).

2.3 Mötesplatser, seminarier och lärande forum

FSKC ordnar för och tillsammans med personalen inom det sociala området och utvecklingsprojektens personal mötesplatser och seminarier samt lärande forum regionalt och med substansteman som berör fokusområdena. Med hjälp av denna verksamhet är det också möjligt att öka på växelverkan och utveckla dialogen med de professionella på fältet och FSKC och FSKC:s nätverk. Den gemensamma kunskapsbildningen mellan praktiker, utvecklare, forskare och utbildare är en central utgångspunkt för FSKC:s verksamhet generellt och speciellt för fokusområdet kompetensutveckling.

2.3.1 Lärande forum

I Österbotten planerades och verkställde FSKC tillsammans med SONetBotnia ett lärande forumet med temat delaktighet och brukarmedverkan och det riktade sig till KASTE-projektpersonalen som arbetar i regionen. Första forumet ordnades i maj 2012, med sammanlagt 14 deltagare från alla regionens KASTE-projekt. Ett forum var planerat inför hösten, men pga av tidsbrist flyttades forumet till januari 2013. Ett paket med länkar till material kring temat levererades till deltagarna

I Östra-Nyland påbörjades under hösten planeringen av ett lärande forum kring temat brukarmedverkan. Planeringen av FSKC i samarbete med Verso och KASTE-projektet Sinnets nyckel. Forumet ordnas i april 2013.

På Åland ordnade FSKC i december ett lärande forum i samarbete med Eva Gottberg med barnskydd som rubrik. Forumet var välbesökt med representanter från nästan alla kommunerna på Åland. Planeringen av ett liknande forum

medhandikappservice som tema för nästa år kunde inledas på basen av de goda erfarenheterna under 2012.

FSKC konceptet för regionala lärande forum är värt att utvärderas. I vissa regioner går det lätt att ordna dessa medan det i andra regioner är mera utmanande t.ex. till följd av ett brett utbud av liknande verksamhet. Eftersom målet med de regionala lärande forumen är att FSKC får en kontakt med fältet och kommer åt att diskutera vad som är aktuellt samt var och vilka behov det finns i de olika regionerna, vore det skäl att fundera på och utveckla konceptet och förtydliga målgruppen. Samarbetet med de andra kompetenscentren på denna punkt är också värt att evaluera.

2.3.2 Mathilda Wrede- seminariet och "2nd International Conference on Practice Research in Social Work" samt pre-konferensen på Mathilda Wrede-institutet

FSKC och Mathilda Wrede-institutet ordnade det traditionella Mathilda Wrede seminariet på Mathilda dagen 14.03.2012 med temat "Forskningen i praktiska exempel vid Mathilda Wrede-institutet genom tiderna". Tanken med årets Mathilda Wrede-seminarium var att samla nuvarande och tidigare forskarsocialarbetare för att berätta om sin forskning och/eller tid på Mathilda Wrede- institutet. Presentationerna var olika och gav en bra bild av vad praktikforskning kan vara samt en inblick i betydelsen av Mathilda Wrede-institutet som ett stöd för praktikforskning inom det sociala området. Seminariet hade 18 deltagare i Helsingfors och tre deltagare via videolänk till Vasa. För ett utförligt sammandrag se http://www.fskompetenscentret.fi/page372_sv.html.

Den i raden andra internationella praktikforskningskonferensen "2nd International Conference on Practice Research in Social Work" ordandes 30-31.5.2012 i Helsingfors och pre-konferensen på Mathilda Wrede-institutet och Heikki Waris-institutet 29.5.2012. Deltagande i arrangemangen för konferensen och pre-konferensen var en stor satsning för Mathilda Wrede-institutet och FSKC.

Professor Ilse Julkunen skriver i sina reflektioner över konferensen att det finns ett stort internationellt intresse för praktikforskning, som inte enbart är riktad kring socialt arbete utan spänner sig vidare till många olika discipliner. Till konferensen sickades över 60 abstrakts in. Intresset kom från Norden, Europa, Amerika och Australien och konferensen fick 110 deltagare från 13 olika länder och 10 olika workshoppar. Konferensveckan inleddes med en pre-konferens där Mathilda Wrede-institutet presenterades. Ett stort intresse fanns framför allt för vad forskarsocialarbetarna gör. Det mest givande var de frågor institutet fick av deltagarna. Deltagarna hade ett genuint intresse och också egna erfarenheter. Dessutom besökte professor Mike Austin från Berkely University institutet under

konferensen och före. Han var två veckor med institutspersonalen och intervjuade många forskarsocialarbetare om sin forskning och sina erfarenheter att kombinera praktik och forskning. Pärlan under själva konferensen kom från professor Lars Uggerhöj som sammanfattade vad den nordiska modellen om praktikforskning är. Under konferensen framhävdes också hur unikt Mathilda Wrede och Heikki Waris samarbetet är och det också ur ett internationellt perspektiv.

2.4 Arbetet på den mångprofessionella praxisarenan

Den mångprofessionella svenska praxisarenan organiseras och utvecklas inom Mathilda Wrede-institutet. Mathilda Wrede–institutets kommuner har tillsammans med utbildnings- och forskningsenheterna samt FSKC möjlighet att utveckla professionella och tvärprofessionella perspektiv och arbetssätt och att i samverkan med institutet utveckla arbetsmetoder och forskande samt lärande arbetsformer.

Under året 2012 arbetade den s.k. praxisstaben mycket med att utveckla KASTE-planen "Kraft genom hållbar kunskap - erfarenhet och praktikutveckling i fruktbar samverkan, 2013-2015" (se kapitel 3.4.2). Det framtida tilltänkta projektet skall ge praxisarenan en mycket bättre finansiell bas men också ett bättres substansfokus. Arbetet med planen resulterade också i ett praxisseminarium om KASTE-planens innehåll. Seminariet ordnades på Social- och kommunalhögskolan och gav deltagarna en möjlighet att behandla de relevanta substans- och utvecklingsfrågorna i kommunerna. Ett gemensamt tema för samtliga kommuner utkristalliserades kring arbetet med barn och unga.

I oktober ordnades det andra praxisseminariet som den traditionella praktikforskningsdagen med rubriken "Forskning och praktik för och med barn och unga". Seminariet hade över 50 deltagare bestående av praktiker, studeranden och forsknings- och undervisningspersonal. På seminariet fick kommunerna en möjlighet att presentera kommunerna som plattformer för olika praktikforskningsinitiativ.

Praxisstaben hade möjlighet att besöka kommunerna totalt sex gånger under året. På dessa möten har man diskuterat praktikforskningsteman, frågor om praktikanternas möjligheter till praktikplatser och utbildningens innehåll samt det aktuella läget inom kommunernas serviceproduktion. Kommunbesöken har visat sig vara ett effektivt sätt att utbyta information och erfarenheter mellan forskningen, undervisningen och praktiken. I samband med kommunbesöken framkom det att Raseborgs organiserings modell för det lokala praxisteamet kunde stå som exempel också för andra. Praxisteamet sammankommer regelbundet och jobbar tvärsektoriellt och systematiskt för att utveckla kompetensen i hela organisationen.

Speciellt anmärkningsvärt vad beträffar praxisverksamheten är också publiceringen av skriften "Sosiaalityön käytännönopetus liikkeessä" (red. Noora Tuohino, Anneli Pohjola & Mari Suonio, Sosnet julkaisuja 5, Rovaniemi 2012) och artikeln författad av Ilse Julkunen, Eini Pihlajamäki, Åsa Rosengren och Eivor Österlund-Holmqvist om "Kollaborativt lärande i levande mångprofessionella kunskapsmiljöer". I artikel beskriver författarna verksamheten på praxisarenan och konstatera bl.a. att praxisarenan ger möjlighet till ett livskraftigt interkommunalt samarbete och att arenan ger tillgång till attraktiva och legitima fora för utbyte av erfarenheter och idéer (se ss 191 i skriften).

3
Fokusområdet 2: Nyskapande arbetsformer

FSKC har som mål inom detta fokusområde att utveckla det sociala området med nyskapande arbetsformer som främjar mång- och intraprofessionell samverkan och samverkan över sektorgränserna brukarna inom välfärdssektorn till gagn.

FSKC har under året stött utvecklingsarbete genom projekt- och personalmöten samt konsultationsuppdrag. För att utveckla arbetet gjordes en enkät riktad till FSKC:s personal och personalnätverket. Bland annat kom man fram till att ändra på nätverkets namn till FSKC:s utvecklarnätverk. FSKC:s utvecklarnätverk är ett viktigt forum, så att man på byrån kan hålla sig ajour med vad som sker i de olika projekten på olika håll i Svenskfinland. Utvecklarnätverket är också ett viktig forum med tanke på samverkan mellan FSKC och högskolorna. Tanken är också att nätverket skulle fungera som stöd till utvecklingsprojekten och ge dem en kontakt både till andra projekt och högskolorna.

3.1 Pilotprojektet DelSam – Delaktig i samhällellet

FSKC beviljades ett understöd av Undervisnings- och kulturministeriet för pilotprojektet DelSam – Delaktig i samhället i syfte att utveckla arbetet med ungdomar inom regeringens barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram. Stödet beviljades för tiden 1.6.2012-28.2.2013. Projektarbetet kom dock igång på allvar först i början av september, när projektpersonalen anställts.

I pilotprojektet deltar Socialverket vid Helsingfors stad (fr.o.m. 1.1.2013 Social- och hälsovårdsverket), Ungdomsverkstaden Sveps med upptagningsområde i huvudstadsregionen och Socialverket och Sysselsättningsavdelningen vid Raseborgs stad. FSKC fungerar som projektkoordinator och -ägare.

Pilotprojektet är ett utvecklingsprojekt som vill åtgärda bristen på delaktighet bland unga och behovet av handgripliga redskap och metoder för att stärka ungdomarnas delaktighet i deras vardag och i samhället. Den primära målgruppen är unga vuxna i åldersgruppen 18-29 år som har svårigheter att hantera sin vardag och hitta sin väg till utbildning och arbetsliv och som också lyfter utkomststöd vid sin socialbyrå. Pilotprojektets målsättningar är dels att få reda på vad ungdomar som deltar i en ungdomsverkstad har för erfarenheter och åsikter om det stöd de får på sin väg in i arbetslivet och dels att prova ut nya former av samarbete mellan socialt arbete, ungdomsverkstäder och eventuellt andra aktörer som arbetar med att stöda

ungdomar på deras väg in i vuxenlivet. Förhoppningen är att senare, i ett fortsatt projekt, mer systematiskt kunna utveckla och beskriva delaktighetsgenererande metoder och samarbetsformer för effektivare stöd till ungdomarna samt att bygga upp ett fortbildningsmaterial som kan användas i utbildningen av personal som arbetar med målgruppen.

Under hösten genomfördes en framtidsdialog med ungdomar och personal vid ungdomsverkstaden Sveps i Helsingfors och tre Bikva-intervjuer med ungdomar och gräsrotspersonal vid Raseborgs ungdomsverkstad. Dessutom planerades ett öppet seminarium att hållas 30.1.2013 under rubriken *Att hitta sin väg in i arbetslivet – hurdant stöd behövs?* För de sista två projektmånaderna under 2013 planeras en Bikva-intervju med ledarnivån vid ungdomsverkstaden i Raseborg och en presentation av resultaten för politiker i Raseborg. I Helsingfors planeras en s.k. Puimala-samarbetsdiskussion som en fortsättning på framtidsdialogen.

Till pilotprojektet har kopplats systematisk kunskapsproduktion på vetenskaplig bas i och med att ledande socialarbetaren i Raseborg med fokus på ungdomar och sysselsättningsfrågor Eivor Österlund-Holmqvist utför praktikforskning för licentiatstudier vid Helsingfors universitet inom specialiseringsområdet Socialt arbete med barn och unga.

Projektpersonalen består av sakkunnig pol.mag. Eivor Söderström och projektkoordinator pol.mag. Johanna Björkenheim, båda anställda på deltid. Dessutom har Eivor Österlund-Holmqvist utgjort en viktig resurs för projektet, dels i egenskap av forskarsocialarbetare vid Mathilda Wrede-institutet på deltid till årets slut och dels som ledande socialarbetare i Raseborg.

En ny ansökan om understöd för ett fortsatt projekt *DelSam II* inlämnades i december; beslutet väntas i maj 2013. I det fortsatta projektet är avsikten att få med ytterligare några kommuner i Nyland och Österbotten, vilket ger större möjligheter till innovativt utvecklingsarbete och kunskapsspridning i Svenskfinland.

3.2 FSKC:s kontakt och engagemang för KASTE-projekt

FSKC har under år 2012 arbetat med en rad olika KASTE-projekt och erbjudit KASTE-projektpersonalen möjlighet att delta i FSKC:s utvecklarnätverk. FSKC:s engagemang har medfört direkt arbetet inom projekt, konsultationer, deltagande i projektens styrgrupper och spridning av information om projekten via FSKC:s nätverk, webbplats och infobrev.

3.2.1 SABIR 2 (Systemiskt arbete med barn i riskzonen)

SABIR-projektet var ett av delprojekten i utvecklingsprogrammet Barnets röst. SABIR förverkligades i det svenska nätverket i Helsingfors. Praktiker som arbetar med familjer med barn under skolåldern från olika sektorer deltog i det konkreta utvecklingsarbetet. SABIR delades in i två olika projektfaser. Speciellt under den andra fasen deltog FSKC med aktiva arbetsinsatser i projektet.

Under den första projektfasen 2009-2011 var målsättningen att:

- att utveckla en brukarorienterad systemisk arbetsmodell för barn i riskzon
- främja tillgänglighet av service, samt ett flexibelt arbete med klara mellan bas- och specialservice
- utvidga det utvecklandet och gränsöverskridande handlingsutrymmet

Som resultat av första projektfasen (2009-2011) utarbetades gemensamma grundprinciper för samarbete samt en arbetsmodell för inledande av samarbete. Arbetsmodellen och utvecklingsprocessen finns utförligt beskriven i handboken: Kraft genom samverkan (Rapporter 4/2011). En broschyr över arbetsmodellen utarbetades också. Broschyren fungerar som en snabbguide och stöd när man har oro för ett barn/en familj och funderar på att man behöver koppla in andra resurser.

Under projektets andra fas (SABIR 2, 2011-2012) var målsättningen att befästa, vidareutveckla och sprida den under första projektfasen utarbetade arbetsmodellen för inledande av samarbete till hela svenska daghemsnätverket i Helsingfors dvs mellan familj, bas- och specialservice. Detta gjordes bland annat genom att ordna 11 utbildningseftermiddagar för personalen. Erfarenheterna av arbetsmodellen är goda. Familjernas tillgänglighet till utökat stöd har förbättrats, deras delaktighet har förstärkts och samarbetet över sektorgränser har förbättrats.

SABIR 2 köpte av FSKC utvecklingschef Mia Montonens arbetsinsats (20 %). Detta betyder att hon ingick i SABIR arbetsteamet som leddes av projektchef Eivor Söderström. Montonens ansvarsområde inom SABIR var utvärderingen av projektet. Utvärderingen var kontinuerlig med materialinsamling både från personal och familjer. Utvärderingen är sammanfattad i två rapporter (mellanutvärdering och slututvärdering) och finns tillgängliga på FSKC:s webbplats http://www.fskompetenscentret.fi/page228_sv.html. Förutom utvärderingen deltog Mia Montonen i planeringen av projektets verksamhet ss utbildningar. Dessutom deltog Montonen som ledare på en del av konsultationstillfällen som ordandes för personalen som stöd för implementeringen.

Efter avslutat projekt är tanken att arbetsmodellen för inledande av samarbete skall vara i bruk i det svenska nätverket, i Helsingfors, för barn under skolåldern. FSKC har för sin del förbundit sig förvalta SABIR-projektets resultat och arbete genom att

tillhandahålla och förmedla material som producerats inom projektet, diskutera FSKC:s möjligheter och villkor att delta i fortbildning i arbetsmodellen samt tillhandahålla information om arbetsmodellen på internet.

Deltagandet i projektet andras fas har varit ett bra sätt för FSKC att lära känna projektet, så att FSKC kan förvalta projektarvet efter att projekttiden tar slut. Det finns sålunda en ansvarsinstans som inte försvinner när projektet avslutas. Detta sätt ger FSKC också en möjlighet att mera konkret arbeta med vidareutvecklandet av SABIR-modellen. För projektet har FSKC:s engagemang gett stöd och sakkunskap som projektpersonalen eventuellt inte har eller har haft tid för.

3.2.2 KASTE-Familjeprojektet i Österbotten II

KASTE-Familjeprojektet i Österbotten II (projekttid 01.11.2011-31.10.2013) är det fjärde dylika utvecklingsprojektet i Österbotten. När projektet inleddes 2011 var 16 kommuner med. Från och med 1.1.2012 sammangick Lillkyro med Vasa och Storkyro drog sig ur utvecklingsarbetet redan i början av projektperioden, varmed 14 kommuner kvarstod i projektet från Kronoby i norr till Kristinestad i söder samt Laihela från Kyrolandet. Området har ca 177 000 innevånare, området kännetecknas av stark tvåspråkighet och mångkulturella drag, 2.7% av befolkning har utländsk härkomst.

Målsättningen med detta KASTE-projekt är att implementera goda arbetssätt som har utarbetats under den förra projektperioden. Delmålsättningarna i projektet är sammanlagt fem.

- Tidigt ingripande och stöd som verksamhetsform som en del av den kommunala strategin, med hjälp av arbetssättet; ta upp oron. Dialogiskt tänkesätt integreras i den kommunala verksamheten, på ett sektoröverskridande sätt. På detta sätt kan man även ingripa när oron är liten.

- Tydligt och fungerande familjearbete. Målsättningen är att implementera goda arbetssätt från KASTE I perioden samt att familjearbetet inom regionen ska vara så likartat som möjligt. I arbetet med att utveckla familjearbetet har även grundats en arbetsgrupp var en brukare medverkar,. Arbetsgruppen representerar olika yrkesgrupper och hela projektets verksamhetsområde. Tanken är att arbetsgruppen ska kunna leva vidare även efter projektet.

- Målsättningen barnfokus vid hjälp och stöd vid skilsmässa eller separation handlar i huvudsak om att utveckla en samtalsstruktur för arbetet med föräldrar som har samarbetssvårigheter rörande barnens vårdnad, umgänge och boende, samt pröva arbetssättet föra barnen på tal och familjeintervention i arbetet med familjer vid skilsmässa. Att utveckla stödgruppsverksamhet för såväl föräldrar som barn vid

skilsmässa har också ingått, men har handlat om att försöka hitta en samarbetspart som utvecklar och upprätthåller denna verksamhet. Vasa mödra- och skyddshem är villig i samarbete med andra organisationer att utveckla dylik verksamhet och söker om finansiering via RAY. Dessutom har personalen inom social- och hälsovården samt bildningsväsendet ökat färdigheterna att möta familjer där föräldrarna har skilt sig.

- Specialkunnande från specialvården förs till basservicen, i form av resursteamet som vid Vasa sjukvårdsdistrikts barn- och ungdomspsykiatriska polikliniker, som kan fungera som konsulterande resurs inom dagvården och inom den grundläggande utbildningen. Under KASTE I utbildades personal på fältet i att kunna observera och upptäcka brister i det tidiga samspelet mellan barn och föräldrar. Dessa team har stärkts och planen är att de ska finnas kvar som en del av en kedja mellan basservicen och specialvården.

- I KASTE II projektet har klienternas delaktighet en mycket central roll. Målet är att öka klienternas delaktighet inom de olika sektorer som projektet verkar inom. Frågan om delaktighet är inte helt enkel att arbeta med, på fältet handlar det mycket nytänkande och tiden blir en viktig faktor.

FSKC har medverkat i projektet genom medlemskap i projektets styrgrupp. FSKC har också informerat om projektet i infobrevet. Genom och som en konkret åtgärd av KASTE-Familjeprojektet i Österbotten II har FSKC vidare engagerat sig som medlem och sakkunnig i en ny arbetsgrupp, den sk. Familjearbetsgruppen, som har som målsättning att utveckla familjearbetet och brukarmedverkan.

3.2.3 Äldrecentrum Österbotten II

KASTE projektet Äldrecentrum Österbotten (projekttid 01.11.2011-31.10.2013) omfattar kommunerna Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby, Vörå, Korsholm, Malax, Korsnäs, Närpes och Kristinestad, och är ett delprojekt inom Mellan Finlands Äldre-KASTE II – projekt, inom vilket man sedan 2009 har utvecklat service och tjänster för äldre.

De för Äldre-KASTE gemensamma temaområdena under projekttiden 2011 – 2013 är:

1. Servicekoncept som utgår från individperspektivet med målsättning bl.a. att stöda en enstegs modell i dygnetruntvården för äldre, att testa s.k. servicekampus och att stärka tjänster som stöder hemmaboende.

2. Rådgivning och servicehandledning för äldre, bedömning av servicebehov samt tjänster som främjar äldres välfärd och hälsa med målen att bl.a. utveckla

seniorrådgivning, servicestyrning, bedömning av servicebehov och välfärdsfrämjande hembesök samt stöda en förebyggande verksamhetskultur.

Inom Äldrecentrum har man under 2012 arbetat med tema 1 på olika sätt. I Korsholm och Vörå har man på två olika serviceboenden och med personal från 9 avdelningar hållit studiecirklar kring hemlikt boende, rehabiliterande arbetssätt och delaktighet för äldre. Utvecklingsarbetet i Korsholm avslutades i maj 2012. Arbetet i Vörå inleddes i augusti och fortsätter till våren 2013. På boendet Björkbacka i Jakobstad har man arbetat med att utveckla kvarboende, dvs. att äldre i mån av möjlighet inte behöver flytta trots förändringar i funktionsförmåga och servicebehov. Arbetet inleddes med en kartläggning av boendes, anhörigas och personalens syn på vården, och svaren från kartläggningen tematiserades. Personalen på Björkbacka arbetade under tre utvecklingsdagar vidare med temana till att bli en värdegrund för verksamheten, vilken i sin tur skall stöda kvarboendet. I såväl Korsholm som Jakobstad utfördes en s.k. brukarundersökning bland såväl äldre som anhöriga, och brukarnas åsikter om vårdens kvalitet användes i utvecklingsarbetet. En målsättning för verksamheten år 2013 är att vidareutveckla mätinstrumentet, så att det i framtiden kunde användas av alla kommuner inom Äldrecentrum som en del av kvalitetsarbetet.

Inom ramen för Äldre-KASTE II – projektets tema 1 har man inom Äldrecentrum även haft s.k. arbetsverkstäder kring olika utvecklingsfrågor: 1) RAI-ledarskap, 2) samarbete med anhöriga och 3) äldres psykiska hälsa (tangerar även tema 2). Deltagare har varit personal inom äldreomsorgen. Man har under året träffats mellan två och fyra gånger i respektive verkstad, och vid varje träff arbetat kring något relevant tema och under ledning av sakkunnig på området. Material från verkstadsträffarna finns att tillgå i projektets databank.

Med Äldre-KASTE II – projektets tema 2 arbetar man inom Äldrecentrum med implementering av modell för seniorrådgivning i K5-kommunerna Närpes, Korsnäs, Malax och Kristinestad. Projektarbetaren har sammanställt information om service för äldre i respektive kommun, och denna skall under resterande projekttid sammanställas till (elektroniska) serviceguider för seniorerna. Koordinering av samarbetet mellan personal som arbetar med seniorrådgivningen i de olika kommunerna, utarbetande av likadana riktlinjer och arbetssätt över kommungränserna samt informationsspridning om tjänsten har varit andra viktiga uppgifter för projektet.

En arbetsverkstad kring välfärdsfrämjande hembesök har också ordnats, och inom ramen för denna har man inom projektet utarbetat en modell för hembesöken och utvärderingen av dem. Den ursprungliga målsättningen med arbetsverkstaden – enhetliga och jämförbara välfärdsfrämjande hembesök definieras, planeras och

genomförs i kommunerna – kommer man dock inte att nå inom projektet, eftersom den strategiska nivån i kommunerna inte deltagit i arbetet, vilket gjort verksamhetsförändringar svåra att genomföra. Personalen som utför hembesöken och som deltagit i verksamheten har dock fått en möjlighet till utbyte av erfarenheter och gemensam diskussion. Material från projektet kan laddas ner på adressen http://www.ikaKASTE.fi/aldrecentrum-2011-2013

FSKC har informerat om projektet i infobrevet och erbjudit projektet konsultation med lokalt besök. Dessutom har FSKC inlett arbetet för att kunna föra vidare den goda praxis som projektet utvecklat.

3.2.4 *Vägledande samspel i Åboland*

Pilotprojektet Samspel i Åboland inleddes 2009 som ett delprojekt inom Västra Finlands Remontti – reform av servicen för barn, unga och barnfamiljer. Projektet pågick under 2012 med beviljad fortsättning under tiden 01.10.2012-31.03.2013. I Åboland har med hjälp av projektet utvecklat verksamheten i Familjehuset Ankaret – där personal från barn- och mödrarådgivningen, dagvården, familjerådgivningen, skolpsykologerna och familjearbetet fungerar. Övriga målsättningar med projektet är att utveckla det mångprofessionella samarbetet mellan social- och hälsovården samt mellan primärvården och specialsjukvården. Ett i Finland nytt hälsofrämjande basprogram Vägledande samspel (ICDP) testas med utgångspunkt i att skapa en gemensam värdegrund för personal för att underlätta samverkan. Därtill eftersträvas med programmet ett nytt förhållningssätt som mera än tidigare framhåller resurser och friskhetsfaktorer hos brukarna än s.k. riskfaktorer.

Under fortsättningsfasen (2012-2013) har målsättningen varit att definiera och stärka en gemensam värdegrund för mångprofessionellt samarbete då service ges till barn och familjer. Genom projektet implementeras ICDP genom utbildning, handledningsgrupper, mångprofessionella utvecklingsträffar, och studiegrupper. Målgruppen är barn, unga och familjer samt personalen i Familjehuset Ankaret, och den personal som ger motsvarande service åt barnfamiljer i skärgården.

FSKC:s engagemang för och genom projektet har, vid sidan av möjligheterna att delta i FSKC:s personalnätverk, genererat arbete med den nya KASTE-planen och – ansökan "Välmående barn och unga". Se mera om detta i kapitel 3.4.1) KASTE-planen "Välmående barn och unga".

3.2.5 *ESTER - utjämning av de sociala skillnaderna i hälsa och välfärd i Södra Finland*

Inom ramen för ESTER-projektet (projekttid 2011-2013) fungerar delprojektet: "Kompetens i socialarbetet och nätverksbildande inom läkarutbildningen". HUCS

avdelning för allmänmedicin koordinerar projektet där Sibbo, Esbo och Kyrkslätt deltar. Projektet är finskspråkigt, men en del av utbildningarna i Sibbo har också svenskan använts. Projektets mål har år 2012 utvidgats till att omfatta all vårdpersonal samt specialutbildad personal på de kommunala hälsocentralerna. Tyngdpunkten är ändå att öka läkarnas kännedom om och samarbete med socialt arbete. År 2012 gjordes en omfattande enkätundersökning gällande kännedom om och samarbete med de olika kommunala aktörerna och tredje sektorn inom social- och hälsovård. Enkätfrågorna gjordes tillsammans med social- och hälsovårdsrepresentanter från projektkommunerna. Enkäten visade att respondenterna i allmänhet önskade få mera kunskap om hela servicesystemet. Läkarna önskade sig mera kunskap om socialt arbete i allmänheten och studiebesök till stadens olika enheter där socialt arbete medverkar. Personer med andra hälsovårdsutbildningar önskade sig speciellt mera kunskap om det lokala mentalvårssystemet och missbruksvården. Socialarbetarna önskade få mera kunskap om och bekanta sig med äldreomsorgen. Vidare bekantar sig läkare varje vår och höst med verksamheten för socialt arbete i Kyrkslätt. Dessutom har det hållits läkarmöten där socialarbetare har varit och berättat om barnskydd och handikappservice. I Esbo ville man pröva på den i Kyrkslätt välfungerande modellen med att ha en socialarbetare på hälsocentralen. Många utbildningar med teman som från enkätundersökningen kommer att ordnas på alla tre orter under våren 2013.

FSKC bjöd in projektets utvecklingschef Ylva Krokfors till ett av utvecklarnätverksmötena. På mötet informerade Krokfors nätverket om projektet och den aktuella enkäten. Projektet genererade också värdefull information för FSKC:s och Mathilda Wrede-institutets praktikforskningsdag i oktober. FSKC:s utvecklingschef Mia Montonen har i egenskap av suppleant i ledningsgruppen för projektet deltagit i en workshop dag för den regionala KASTE-ledningsgruppen och andra sakkunniga. ESTER-projektet har också presenterats i ett av FSKC:s infobrev.

3.2.6 Det nationella utvecklingsprojektet inom Handikappservice 2010-2013

Kårkulla samkommun deltar tillsammans med åtta andra aktörer i det riksomfattande projektet för utveckling av handikappservice i Finland. Projektets första del avslutades 31.8.2012. Projektet beviljades tilläggsfinansiering för tiden 1.9.2012-31.8.2013. I projektets andra del deltar Kårkulla samkommun med en projektarbetare för att förankra de nya utvecklingstrenderna i vardagen.

Handikappserviceprojektet, del 1.

En vård-och servicekedja för personer med utvecklingsstörning eller annan funktionsnedsättning uppgjordes i Jakobstadsnejden i samarbete med Kårkulla

samkommun och social- och hälsovårdverket i Jakobstad. Målsättningen med vård- och servicekedjan var att dels klargöra arbetsfördelning mellan de olika parterna, och dels att arbeta fram ett system för koordinering av knappa resurser. Nätverksarbete inom Helsingfors stad har fungerat hela året för utvecklande av individuell boendeservice och för att kartlägga arbetsfördelning inom handikappservicen. Boendeverksamheten inom Kårkulla samkommun ger boendeservice till ca 550 personer i hela Svensk-Finland. Inom projektet har gjorts en kartläggning över alla samkommunens boendeenheter där det framgår enhetens storlek, boendeform, utrymme utgående från kvalitetskriterier och formen för brukardelaktighet. Utvecklandet av produkterna inom den egna organisationen utgående från individuella lösningar och produkter är på gång. Utvecklaren har haft en aktiv roll i arbetsgruppen. Rådgivande kommissionerna i hela samkommunen (numera brukarråd) har fungerat som bollblank för utvecklaren i KASTE-projektet.

Handikappserviceprojektet, del 2.

På begäran av social- och hälsovårdsministeriet uppdaterades boendeplanen för Kårkulla samkommun före 31.12.2012. Utvecklingsplaneraren ingick i arbetsgruppen som uppgjorde planen, godkänd av Kårkulla samkommuns styrelse 18.12.2012. Alla medlemskommuner inbjöds till diskussionstillfällen för att delge sina planer beträffande boendeservice för personer med utvecklingsstörning. Samkommunens produktutveckling och beskrivning av produkter har presenterats för medlemskommunerna, och för personal inom samkommunen. Arbetet fortsätter, och det aktuella är att hitta eller utveckla en mätare för att mäta omsorgsbehovet. Vid planering av boendeverksamheten och vid planering av nybyggen och renoveringar inbjuds utvecklingsplaneraren. Ritningar och skisser har sedan presenterats i rådgivande kommissionerna.

FSKC har bidragit till projektets verksamhet och synlighet genom information i infobrevet och genom medlemskapet i projektets styrgrupp. FSKC deltog också projektets temaseminarium i maj i Helsingfors.

3.2.7 Från utslagen till delaktig med socialarbetets metoder, S.O.S. - projektet i Mellan Finland

Projektet strävar efter att skapa hållbara servicekanaler och - former samt öka brukarmedverkan. Utvecklingsarbete utförs under tre huvudteman: 1) Aktiverande och rehabiliterande vuxensocialt arbete, 2) Utvecklandet av nya regionala serviceprocesser och hållbara samarbetsstrukturer, 3) Systematisering och utveckling av yrkes- och uppgiftsstrukturen för vuxensocialt arbete. Finansiering för projektet har anhållits ur KASTE-programmet för perioden 2011-2013.

I Österbottens SOS-projekt deltar Vasa, Kust-Österbottens samkommun för social- och primärhälsovård och Jakobstads samarbetsområde samt Korsholms och Vörå kommun. Projektets mål är att utveckla aktiverande och rehabiliterande socialarbete genom att utveckla serviceprocesser och samarbetsstrukturer tillsammans med centrala samarbetspartners samt att utveckla de anställdas yrkes- och uppgiftsstruktur med hjälp av t.ex. nya modeller för arbetsprocessen. Tyngdpunkten ligger hos unga vuxna, långtidsarbetslösa och klienter med invandrarbakgrund inom vuxensocialarbetet. Under projektets gång är syftet att klienternas delaktighet skall öka.

Under året knöt FSKC kontakt till projektet genom att erbjuda möjligheten att delta i utvecklarnätverkets möten. FSKC har vidare deltagit projektets styrgruppsmöten. FSKC är också medlem i gruppen för kunskapsproduktion inom projektet.

3.3 FSKC:s kontakt och engagemang för andra projekt

3.3.1 Projekt PAPPA

Projekt PAPPA var ett projekt initierat av Föreningen Familjeparasollet r.f. Projektet startade år 2009 och slutfördes år 2012. Dess övergripande mål var att stärka pappans roll som en aktiv och delaktig förälder i sina barns liv och att skapa diskussion kring faderskapet. Projektet finansierades huvudsakligen av RAY men även Kulturfonden deltog i finansieringen. Under år 2009 koncentrerade man sig på att kartlägga befintlig verksamhet för pappor samt konkretisera verksamhetsplanen för projektet. Man byggde även upp en internetsida i samband med föreningens hemsida. Under år 2012 koncentrerade man sig på att implementera verksamhetsformer i samarbetsparters regi, sammanfatta resultaten av projektet inför slutrapporteringen samt som en del av projektledarens avhandling pro gradu göra en kartläggning över hur pappor beskrivs och tas i beaktande i litteratur inom socialt arbete.

FSKC har fortsättningsvis fortsätt att stöda föreningen Familjeparasollet och projekt PAPPA:s projektpersonal i verkställandet av projektet. I praktiken har detta inneburit att projektpersonalen har haft sina arbetsutrymmen i anknytning till FSKC, utvecklingschef Mia Montonen har varit medlem i projektets styrgrupp och sedan våren styrelsemedlem i Familjeparasollet. Utöver styrelsemöten och styrgruppsmöten har arbetet bestått av regelbundna diskussioner med projektpersonalen, regelbunden kontakt (möten, e-post och telefon) med styrelsens ordförande. Projektets slutrapport har kommenterats i flera omgångar av styrgruppen. Språkgranskning och ombrytning köptes av FSKC. Projektrapporten finns publicerad på FSKC:s hemsida

http://www.fskompetenscentret.fi/page106_sv.html.
Projektet avslutades 31.10.2012.

För FSKC:s del har engagemanget för projektet gett volym både i form av verksamhet, men också i form av antal personer knutna till FSKC:s nätverk. Förutsatt att det i framtiden finns fysiska utrymmen, är detta ett sätt utvidga personalen på FSKC. För projektet ger dylika arrangemang ett sammanhang och ett stöd för projektet som förverkligas i en liten förening inte annars skulle ha tillgång till.

3.3.2 *Projektet "Tidiga insatser för sårbara familjer"*

Tidigt förebyggande interventioner för familjer i risk för social marginalisering är ett av Nordiska ministerrådets prioriteringsområden under 2011 och 2012. Nordens Välfärdscenter har fått uppdraget att genomföra projekt "Tidiga insatser för sårbara familjer". Syftet är att sprida kunskap om tidiga insatser, i första hand för familjer med barn före skolåldern. http://www.nordicwelfare.org/Projekt/Tidigainsatser/.

Utvecklingschef Mia Montonen har suttit med i den av expertgrupperna för projektet, som har haft familjecenter på sin agenda. I praktiken har detta inneburit att FSKC har fungerat som kontakt till familjecenterverksamhet och deltagit i expertgruppensmöten med sin expertis om familjecenter i Finland etc. SABIR-projektets projektchef Eivor Söderström har varit medlem i en annan av projektets expertgrupper.

På våren när Riitta Viitala (utvecklingschef på social- och hälsovårdsministeriet) blev pensionerad blev utvecklingschef Mia Montonen utsedd som Finlands representant i projektets referensgrupp. Till referensgruppens uppgifter hörde bland annat att delta referensgruppsmöten och att kommentera projektets slutprodukter.

FSKC fungerade dessutom som delarrangör för en workshop som projektet ordnade den 8 maj kring familjecenter. Både utvecklingschef Mia Montonen och vd Torbjörn Stoor deltog i planeringen av workshoppen samt i det praktiska arrangemangen kring dagen. Projektet hade sin slutkonferens i Stockholm i december och FSKC representerades av utvecklingschef Mia Montonen.

Projektet har bidragit till FSKC ökade synlighet bland annat i frågor som hänför sig till familjecenter och genererat nya nordiska kontakter.

3.3.3 *FASPER-projektet*

År 2012 var pilotförsökens tid i Familjemedlingsprojektet FASPER. I försökskommunerna genomfördes 18 familjemedlingar inklusive intervjuer med alla deltagare (föräldrar och medlare). En familjemedling bestod vanligast av en

förhandsträff skilt med båda föräldrarna och 3-5 gemensamma möten. Familjerna erbjöds också en uppföljningsträff 3-4 månader efter avslutad medling. Utöver pilotförsöken har man i FASPER utvecklat servicesystemet och arbetat fram stödmodeller för hur familjemedlarnas kunnande kan bibehållas och utvecklas kontinuerligt även efter avslutat projekt. Liksom år 2011, inbjöds familjemedlare Lisa Parkinson från Storbritannien att vidareutbilda familjemedlarna. FASPER projektets forskare har publicerat två vetenskapliga artiklar: Mattila-Aalto, Bergman-Pyykkönen, Haavisto & Karvinen-Niinikoski (2012): "Konfliktiteoreettinen näkökulma eroihin ja palvelujen kehittämiseen samt Tapola-Haapala, Karvinen-Niinikoski & Kääriäinen: Parental divorce and children in Finland (2012). Båda artiklarna finns i verket Aino Kääriäinen & Juha Hämäläinen & Pirjo Pölkki (toim.) Challenges of Divorce, Interventions and Children. Eron haasteet, väliintulot ja lapset. Utöver dessa har debattartiklar publicerats i facktidskrifter samt Hufvudstadsbladet och Helsingin Sanomat. FASPER ansökte om och beviljades medel från Penningautomatföreningen RAY för ytterligare ett verksamhetsår och fortsätter därmed ännu under år 2013.

FSKC har samarbetat med projektet genom att erbjuda kontors-, informations- och utvecklarnätverksstöd. FSKC har också främjat kontakterna mellan FASPER-projektet och andra projekt med anknytning till FSKC. Dessutom har FSKC medverkat i projektets delegation.

3.3.4 Projektet "Kohtaaminen"

"Kohtaaminen" är Rädda barnens projekt som utförs under åren 2010-2013 och som finansieras av RAY. Målsättningen med projektet är att utveckla och utöka det inhemska adoptionsarbetet mot öppen adoption. Utvecklingschef Mia Montonen sitter med i projektets styrgrupp och har bidragit bl.a. med sitt kunnande om utvärdering.

För FSKC ger deltagande i projektet en möjlighet att hålla sig åtminstone ajour med vad som pågår inom fältet för adoption. FSKC är det enda kompetenscenter som har arbete med adoptioner som ett substansområde.

3.4 FSKC:s arbete och initiativ för nya utvecklingsprojekt

3.4.1 KASTE-planen "Välmående barn och unga"

På uppdrag av Pargas stad koordinerade FSKC genom utvecklingschef Eini Pihlajamäki planeringen av ett nytt KASTE II –projektet i Västra Finlands KASTE-område. I planeringen deltog kommuner i Egentliga Finland och Satakunda, sjukvårdsdistrikten och högskolor. Flera tredje sektorns organisationer hördes också

under processen. Planeringsarbetet resulterade i en KASTE projektplan "Välmående barn och unga" och i en ansökan om statlig finansiering på ca 2 miljoner euro för perioden 2013-2015. I projektet kommer Kimitoön, Pargas, St:Karins, Reso och Åbo kommuner att delta.

3.4.2 *KASTE-planen "Kraft genom hållbar kunskap - erfarenhet och praktikutveckling i fruktbar samverkan, 2013-2015"*

FSKC fortsatte under året arbetet med planeringen av KASTE-ansökan för projektet "Kraft genom hållbar kunskap - erfarenhet och praktikutveckling i fruktbar samverkan, 2013-2015". Projektet skall förverkligas inom Södra Finlands KASTE-program. Projektets övergripande målsättning är att utveckla och förbättra interprofessionell växel- och samverkan mellan praktik, forskning och undervisning. Denna utveckling och förbättring skall komma välfärdskommunernas arbetstagare och servicebrukare till fromma. Det generella fokuset är sålunda inställt på kommunen som arbetsplats och på kommunens service för innevånarna samt servicens kvalitet. Projektets substansfokus utgörs av 1) samverkan och gemensam kunskapsproduktion, 2) stöd för det intersektoriella utvecklingsarbetet i kommunerna och 3) brukarcentrerad praktik. Projektets är meningen att förverkligas inom ramen för den mångprofessionella praxisarenan. Arenan är ett existerande samarbetsnätverk som är en del av Mathilda Wrede-institutet. Det betyder att aktörerna på arenan är kommunerna Raseborg, Kyrkslätt, Esbo, Helsingfors och Borgå, Helsingfors universitet (HU), Yrkeshögskolan Arcada, Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU (SSKH) samt Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området (FSKC). Eftersom projektet förverkligas mellan intressenterna på praxisarenan, är projektets huvudspråk svenska. Ledningsgruppen Södra Finlands KASTE-program har förhållit sig positivt till initiativet. Arbetet fortsätter under 2013 för att slutföra planarbetet och för att hitta en värdkommun för projektet.

3.4.3 *DelSam – Delaktig i samhället II 2013-2015 -planen*

FSKC framställde under hösten en fortsättningsansökan för DelSam-projektet till undervisnings- och kulturministeriet. I ansökan och planen fastställs som mål för DelSam II –projektet har som mål att utveckla kunskap och arbetsmodeller som kan användas i arbetet med ungdomar som går i eller har gått ut grundskolan. Detta görs för att stöda deras delaktighet och medbestämmande när de ska hitta sig en plats i samhället efter skolan. Den primära målgruppen är unga vuxna i åldersgruppen 18-29 år som har svårigheter att hantera sin vardag och hitta sin väg till utbildning och arbetsliv. Projektet har två fokusområden: dels att höra de ungas åsikter och erfarenheter på ett sätt som stöder deras delaktighet och medbestämmande, dels att

främja samarbete och samverkan mellan olika aktörer i ärenden som gäller de unga. Detta sker genom delaktighetsgenererande metoder som inkluderar individuella intervjuer, framtidsdialoger, Bikva (Brukarinflytande i kvalitetsutveckling)-intervjuer, öppna seminarier, fortbildning, reflektiva workshoppars mm. Den kunskap projektet ger ska kunna användas i utvecklandet av arbetet med ungdomar, dels i arbetet med enskilda ungdomar, dels i arbetet med grupper av ungdomar och på ett allmänt plan, när man utvecklar service för unga.

3.5 Identifiering av utvecklingsbehov som härrör sig ur förändringar i samhället

FSKC:s ambition är också att kunna identifiera utvecklingsbehov i samhället och det sociala området FSKC. På basen av detta identifieringsarbete kan sedan beslut fattas om det är möjligt att konkretisera utvecklingsbehovet till t.ex. ett skilt utvecklingsprojekt.

Under året inleddes en djupanalys av välfärdsbarometerns resultat från år 2011. Forskarsocialarbetare Pia Eriksson fick i uppgift att utföra arbetet och det fortgår under år 2013. Djupanalysen möjliggjordes med hjälp av bidrag från SAMS.

FSKC publicerade under året kartläggningen av socialarbetarvakanserna i Svenskfinland. Kartläggningen har senare använts som grund i regionala analyser och därmed kommit till förväntad nytta. I utredningen deltog 31 svensk- eller tvåspråkiga kommuner. I dessa kommuner fanns inalles 314 socialarbetarvakanser av vilka 51 var ledande socialarbetarvakanser. Så gott som i alla kommuner var de ledande socialarbetarna behöriga, men av socialarbetarvakanserna sköttes 28,9% av obehöriga. Endast få vakanser var helt obesatta. Socialarbetartjänster som sköttes av obehöriga fanns i hela Svenskfinland. Situationen var svårast i sådana små kommuner som har 2-3 socialarbetare av vilka 1-2 var obehöriga. I kartläggningen frågades också vilka utbildningar de personer har som sköter socialarbetaruppgifter som obehöriga. Bland de obehöriga fanns bl.a. personer med socionomexamen från yrkeshögskola, politices magisterexamen inom något annat område än socialt arbete och studerande i socialt arbete och även personer med juridisk eller merkantil utbildning.

3.6 Uppgiften att hålla framme det sociala området i mångprofessionella nätverk

FSKC har som ambition att bedriva intressebevakning så att det sociala området uppmärksammas i t.ex utvecklingsprogram och –projekt samt lagförändringar etc. FSKC har under året aktivt tagit del i och informerat om lagberedningsarbetet och förslaget till den nya socialvårdslagen. Likaså har FSKC:s bidragit till

kompetenscentrens arbete för strukturreformen rörande social- och hälsovården. FSKC har framhävt och motiverat vikten av trygga komptenscenterverksamheten generellt och vikten av en svensk struktur speciellt. FSKC har också i samband med detta arbete haft möjligheten att vara i kontakt med och inleda samarbete med Folktinget och SAMS.

FSKC och Mathilda Wrede-institutet har vidare aktivt deltagit som sakkunniga projektet för planeringen av Vasanejdens utbildnings- och undersökningsklinik inom social- och hälsovårdsbranschen. I samband med detta initiativ har man betonat forskningens roll inom det sociala området.

4
Focusområde 3: Brukarmedverkan som perspektiv i utvecklingsarbete

FSKC har som mål inom detta fokusområde att brukarmedverkan och brukarinflytande säkerställs och förstärks i samtliga utvecklingsarbeten- och former som FSKC deltar i.

4.1 FSKC:s arbete för rapporten "De talar finska över huvudet på mig"

Att utreda frågan om hur mentalvården fungerar på svenska ur klienters synvinkel blev FSKC:s stora satsning inom detta fokusområde 2012. Tankesmedjan Magma och FSKC ingick ett avtal om att utföra en utredning av läget inom mentalvården på svenska. Utredningen gjordes utgående från ett klientperspektiv och den bygger på intervjuer och enkäter. Den utmynnade i en rad förslag och rekommendationer som kunde förbättra situationen inom mentalvården på svenska. Den av Magma tillsatta sakkunniggruppen, som leddes av Björn Sundell vid Magma, deltog aktivt i utformningen av studien. Arbetet utfördes av utvecklingschef Eini Pihlajamäki. Rapporten "De talar finska över huvudet på mig" lanserades i januari 2013 på ett välbesökt seminarium. Diskussionen om utvecklingsbehov var livlig och information om utredningen fick mycket god spridning i svenskspråkig media.

4.2 Andra insatser för brukarmedverkan som element i utvecklingsarbete

FSKC:s arbete för att främja brukarmedverkan i utvecklingsarbete återfinns på många punkter i verksamheten och under året 2012. Inom SABIR 2-projketet diskuterades betydelsen av föräldrarnas åsikter utförligt under styrgruppsmöten och utvärderingen av SABIR tog också fasta på föräldrarnas åsikter och tankar. Hur barnen skall höras barnen och etiken kring detta har behandlats på "Kohtaaminen"-projektets styrgruppsmöten och brukarmedverkan finns med som tema i så gott som alla utvecklingsprojekt som FSKC medverkar i och detta inte minst inom FSKC:s egna projekt DelSam. En stor del av FSKC:s och Mathilda Wrede-institutets seminarie- och lärande forum verksamhet har också haft brukarmedverkan som tema.

4.3 Forskning inom Mathilda Wrede-institutet

FSKC och Mathilda Wrede-institutet har främjat brukarmedverkan genom den forskning som bedrivs i institutets regi

Forskarsocialarbetare Pia Eriksson har verkat som forskarsocialarbetare på halvtid (50%) vid Mathilda Wrede-institutet fr.o.m. mars 2012. Hon jobbar på sin doktorsavhandling i socialt arbete som handlar om adoptionsprocessen ur ett brukarperspektiv och går under arbetsrubriken "Perspektiv på adoptionsprocessen ur brukarnas synvinkel / Pre-adoption services in the creation of adoptive families – a user perspective". Erikssons forskning görs ur ett brukarperspektiv och kunskapsproduktionen sker i samarbete med såväl representanter för brukarna och professionella inom det sociala området. Studien som fokuserar på en specifik praktik inom socialt arbete, dvs. arbete med adoptioner har tillämpningsområden inom såväl annat barnskyddsarbete samt socialt arbete i allmänhet. Under år 2012 har både kvantitativt och kvalitativt material analyserats och två artiklar har varit under aktivt arbete. Den ena om brukarnas tillfredsställelse med adoptionsrådgivning och adoptionsservice och den andra artikeln om positionering och maktdynamik mellan brukaren och den professionella under adoptionsprocessen. I maj 2012 deltog FSKC och Mathilda Wrede-institutet i arrangerandet av den internationella konferensen 2nd International Conference on Practice Research: Practice Research in Social Work – Producing Robust Knowledge i Helsingfors. I konferens deltog 110 personer från 134 olika länder. Som koordinator för konferensen fungerade forskarsocialarbetare Pia Eriksson.

Forskarsocialarbetare Eivor Österlund-Holmqvist forskning - "Vad vill du av ditt liv? Unga besökare på socialbyrån – framtidsdialogens möjligheter att stöda karriärstigar". Har haft som målsättning att utveckla vägar/strategier för de unga som tar kontakt med socialbyrån och som de professionella känner oro för. Forskningsfrågorna har formulerats kring a) Hur konstruerar ungdomarna som tar kontakt med socialbyrån sina livsberättelser i förhållande till sin framtid i dagens samhälle? b) På vilket sätt kan ungdomarna medverka tillsammans med de professionella då det gäller att skapa förutsättningar för hållbara personliga lösningar? och c) Kan framtidsdialogen vara ett förhållningssätt som stöder karriärstigar? Österlund-Holmqvists arbetsinsats, speciellt under hösten, har också kunnat fokuseras på arbetet inom projektet DelSam.

Forskarsocialarbetare Ann-Marie Lindqvist har under 2012 arbetat som forskarsocialarbetare på heltid. Ämnet för hennes doktorsavhandling är medborgarskap. Hennes första fallstudie genomfördes som en kvalitativ deltagarorienterad forskning där personer med utvecklingsstörning deltog i producerande av kunskap genom att delta i en referensgrupp, som intervjuare och som informanter. International Classification of Functioning, Disability and Health

(ICF) låg som grund för delaktighet som ett operativt begrepp och som ett analytiskt redskap. Deltagarna tog fram frågor som relaterade till servicens organisering och praktik, vilket resulterade till att den andra fallstudien fokuserar på mekanismer som möjliggör och begränsar medborgarskap på olika nivåer. Beslutsprocesser i vardagen studeras genom deltagande observationer på en boendeenhet, kvalitativa intervjuer med professionella och styrdokument. Under år 2012 har Lindqvist bearbetat den andra fallstudiens empiriska material. Hon har presenterat sin forskning i Disability studies conference i Lancaster 11–13.9 samt vid nationella seminarier. Hon har även deltagit i utvecklingsgruppen inom handikappenheten vid Svensk socialservice (Sosve) och i nätverksgruppen för specialomsorg med Helsingfors stad/Sosve/AIVA och stadens samarbetspartner (Kårkulla samkommun, FDUV, Folkhälsan).

5
Fokusområde 4: Utvecklande utvärdering

FSKC har som mål inom detta fokusområde att generera ("coacha") och jobba för att utvecklingsarbetet i Svenskfinland och inom FSKC:s verksamhetsområde där FSKC har inflytande och påverkningsmöjligheter genomförs strategiskt och systematiskt.

Inom ramen för projektet "Gemensam social- och hälsovårdsservice - samarbete, samverkan, framgång? - Utvärdering av en process" i Kust-Österbottens samkommun som avslutades 2011, utkom den sista utvärderingsrapporten i mars 2012 med rubriken "Om vi inte vet vart vi ska, är det lätt att gå vilse - På jakt efter välfärd för invånare inom Kust-Österbottens samkommun", Eini Pihlajamäki/ FSKC Rapport 1/2012. I september godkändes Annette Tallbergs avhandling pro gradu "Varför beställar-utförarmodellen? Valet av samarbetsmodell inom samkommunen K5 granskat ur ett institutionellt perspektiv" vid Helsingfors universitets statsvetenskapliga fakultet. Pro gradu arbetet utfördes i nära samarbete med FSKC:s utvärderingsuppdrag för projektet inom K5.

Så som ovan beskrevs (kapitel 3.2.1 SABIR 2, Systemiskt arbete med barn i riskzonen), har FSKC:s roll i SABIR 2-projektet formats kring utvärderingsuppdraget. Som en följd av FSKC:s aktivitet har temat utvecklande utvärdering varit kontinuerligt på agendan i styrgruppen för projektet "Kohtaaminen". Som en del av verksamheten inom DelSam-projektet har en BIKVA process påbörjats inom sysselsättningsavdelningen i Raseborg och Barnavårdsföreningen i Finland fick som 120 års gåva en arbetsinsats från FSKC. De valde att använda den till en halv utvecklingsdag (5.10) kring utvärdering med utvecklingschef Mia Montonen.

Under året kunde man inom FSKC konstatera att målsättningen med fokusområdet uppnås väl sålunda att utvecklade utvärdering börjar bli ett väl integrerat tema i det utvecklingsarbete som FSKC:s har möjlighet att påverka och bidra till. Dessutom verkar utvecklingen gå mot mera standardiserade verktyg för utvärderingens utförande.

6
Administration, strategiskt arbete, resurser och övrig verksamhet

6.1 FSKC:s och Mathilda Wrede-institutets styrelsearbete

FSKC:s styrelse sammankom under året sex gånger och en ny styrelse valdes på bolagsstämman 2012 för mandatperioden 2012-2014. Styrelsen består av 13 medlemmar med personliga suppleanter. Socialdirektör Alice Backström är ordförande och rektor Henrik Hägglund viceordförande för styrelsen.

Mathilda Wrede-institutet sammanträdde tre gånger och valde byråchef Ulla Liljelund från Helsingfors stads svenska socialservice till sin ordförande för styrelsens mandatperiod fram till 31.12.2012. En ny styrelse utses för mandatperioden 2013-2014. Arbetet för att framställa en strategi för institutet påbörjades under året.

6.2 FSKC och Mathilda Wrede-institutets representation i olika styrgrupper, organ och nätverk

FSKC och Mathilda Wrede-institutets personal har under året 2012 tagit del av och medverkat i flera nätverk och styrgrupper med strategisk betydelse. Speciellt kännetecknade för år 2012 har varit FSKC engagemang inom komptenscenternätverket med arbetet för de framtida strukturerna för social- och hälsovård och arbetet med socialvårdalgens delar om forskning, undervisning och utveckling.

FSKC och Mathilda Wrede-institutets representation:

- professor Ilse Julkunen medverkade som medlem i Komptenscenterdelegationen

- vd Torbjörn Stoor medverkade i KASTE:s nationella styrgrupp som ersättare och representant för kompetenscentren,

- utvecklingschef Eini Pihlajamäki medverkade i Västra Finlands KASTE-områdes ledningsgrupp som ersättare,

- utvecklingschef Mia Montonen medverkade som ersättare i ledningsgruppen för KASTE-projektet Ester.

- vd Torbjörn Stoor och utvecklingschef Eini Pihlajamäki medverkade som medlemmar i styrgruppen för projektet Familje-KASTE II i Österbotten,

- vd Torbjörn Stoor medverkade som ersättare i Barnets rösts styrgrupp (KASTE),

- utvecklingschef Mia Montonen medverkade medlem i Barnets röst projektgrupp och i delprojektet SABIR:s styrgrupp (KASTE),

- vd Torbjörn Stoor fungerade som medlem styrgruppen för verkställande av den nationella planen för mentalvårds- och missbruksarbete 2009-2015,

- vd Torbjörn Stoor medverkade i kompetenscenter direktörernas nätverk,

- utvecklingscheferna Mia Montonen och Eini Pihlajamäki medverkade i kompetenscentrens nätverk för allmänna planerare,

- utvecklingschef Mia Montonen medverkade i kompetenscentrens nätverk för barnskyddsarbete,

- utvecklingschef Mia Montonen medverkade i kompetenscentrens nätverk för småbarnsfostran,

- vd Torbjörn Stoor medverkade i den svenska Klaari-styrgruppen (enheten i Helsingfors stad som koordinerar den rusmedelsförebyggande verksamheten),

- vd Torbjörn Stoor medverkade i BoWer:s styrgrupp (Österbottens kluster för välfärdsforskning och kompetens, som främjar och stödjer österbottningarnas välfärd),

- vd Torbjörn Stoor medverkade i den österbottniska utvecklingsgruppen för insamlande av välfärdsdata,

- vd Torbjörn Stoor medverkade i Fasper-projektets delegation,

- utvecklingschef Mia Montonen fungerade som medlem i styrgruppen för Rädda Barnens projekt "KOHTAAMINEN",

- utvecklingschef Mia Montonen medverkade i en av de nordiska expertgrupperna för projektet Tidigt förebyggande interventioner för familjer i risk för social marginalisering,

- vd Torbjörn Stoor och professor Ilse Julkunen har medverkat i styrgruppen för projektet för etableringen av Vasanejdens utbildnings- och undersökningsklinik inom social- och hälsovårdsbranschen..

6.3 Resurser

Personal
Vd Torbjörn Stoor
Utvecklingschef Eini Pihlajamäki, deltid
Utvecklingschef Mia Montonen, deltid

Byrå- och projektsekreterare Gerd Strandberg-Andersson, deltid
Projektkoordinator Johanna Björkenheim, deltid, Projektet DelSam
Sakkunnig Eivor Söderström, deltid, Projektet DelSam
Sakkunnig Pia Eriksson, heltid, analys av välfärdsbarometern
Utbildningsplanerare Ulf Ahrenberg, samarbetsavtal med SSKH vid HU, deltid

Mathilda Wrede-institutet
Forskarsocialarbetare Pia Eriksson, deltid
Forskarsocialarbetare Ann-Marie Lindqvist, heltid
Forskarsocialarbetare Eivor Österlund-Holmqvist, deltid

Personal anställd av Helsingfors universitet:
Professor i praktikforskning i socialt arbete, Ilse Julkunen, Samhällspolitiska institutionen vid HU, deltid
Universitetslärare Matilda Wrede-Jäntti, Samhällspolitiska institutionen vid HU, deltid
Universitetslektor Katarina Fagerström, Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU, deltid
Utbildningsplanerare Ulf Ahrenberg, Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU, deltid

Personal anställd av Arcada
Överlärare Åsa Rosengren

SABIR 2 - Systemiskt arbete med barn i riskzonen- (anställd av Helsingfors stad)
Projektchef Eivor Söderström

Utvecklare i Österbotten (anställda av kommuner)
Projektledare Jessica Fagerström, Äldrecentrum Österbotten
Projektarbetare Britt-Helen Tuomela-Holti, KASTE-Familjeprojektet i Österbotten II
Projektarbetare Pamela Antila, KASTE-Familjeprojektet i Österbotten II

Utvecklare i Åboland (anställd av kommun)
Projektkoordinator Klara Schauman-Ahlberg, Vägledande samspel i Åboland
Projektkoordinator Helena Smirnoff, Vägledande samspel i Åboland

Utvecklare för KASTE Utvecklingsprojekt inom Handikappservice 2010-2012
Utvecklingsplanerare Susanne Tuure

Personal anställd av Föreningen Familjeparasollet
Niki Hamro, Projekt PAPPA, deltid
Annette Kortman, Projekt PAPPA, deltid

Personal anställd av Finlands Forum för Medling
Vaula Haavisto, FASPER-projektet
Marina Bergman-Pyykkönen, FASPER-projektet
Maria Tapola-Haapala, FASPER-projektet

6.4 Publikationsverksamhet

Under året har FSKC medverkat i och publicerat på FSKC:s webbplats följande publikationer, rapporter och arbetspapper:

Projektrapporter:

Pihlajamäki, E: "Om vi inte vet vart vi ska, är det lätt att gå vilse" - På jakt efter välfärd för invånare inom Kust-Österbottens samkommun (Rapport 1/2012)

Hamro, N och Kortman, A: Projekt PAPPA (Rapport 2/2012)

Arbetspapper:

Grönlund, C & Hästö, M: Anstaltsvård och återfall - Praktikforskning på Tervalammen kartano (Arbetspapper 3/2012)

Puronen, H: Päivätoimintakeskus sosiaalisten mahdollisuuksien tarjoajana - käytäntötutkimus kuntouttavasta työtoiminnasta Porvoon TYP:en Päivätoimintakeskuksessa (Arbetspapper 2/2012)

Avhandlingar pro gradu:

Tallberg, A: Varför beställar-utförarmodellen? Valet av samarbetsmodell inom samkommunen K5 granskat ur ett institutionellt perspektiv (september 2012)

6.5 Den juridiska konsultationen

FSKC har fortsatt att erbjuda kommunerna juridisk konsultering via sin webbplats och genom professor Eva Gottberg från Åbo universitet. Den juridiska konsultationen gäller utlåtanden och råd om vilka normer som skall tillämpas i enskilda frågor. Förhandlingar om en effektivare publicering av svaren för konsultationerna har förts. Konsultationstjänsten i juridiska frågor har anlitats regelbundet med sammanlagt 76 kontakter under år 2012.

6.6 Utvecklingsarbete kring familjecenter

Under året blev det tydligare att FSKC:s arbete för och om familjecenterverksamheten antagligen i framtiden kommer att få ett större utrymme. FSKC kunde registrera en större aktivitet och ett större intresse, såväl nationellt som internationellt, för familjecenter.

FSKC:s utvecklingsarbete med familjecenter 2012 fick ett dylikt innehåll med arbetsinsatser i huvudsak av utvecklingschef Mia Montonen:

- Nordisk familjecenterpublikationen; den till engelska översatta versionen blev klar i mars och redaktionsgruppens hade sitt sista möte 12.3.

- Suomen perhekeskuskartoitus; FSKC har i olika skeden kommenterat upplägget och deltagit på möten. Publikationen blev klar under hösten 2012 se:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/perhekeskukset_suomessa_palvelut_yhteistoiminta_ja_johtaminen

- På initiativ av Folkhälsans Förbund deltog FSKC på ett möte (24.8) med Folkhälsans lokalförening i Pedersöre och dagvården i Pedersöre, för att diskutera kring familjecenter som de hoppas kunna starta i Pedersöre.

- Familjecenterkonferensen i juni 2013: utvecklingschef Mia Montonen är utsedd som enda representant från Finland till konferensens programkommitté. I praktiken har detta inneburit att FSKC har kunnat påverka programmet samt att FSKC har ett ansvar för att sprida information om konferensen till Finland.

AB DET FINLANDSSVENSKA KOMPETENSCENTRET
INOM DET SOCIALA OMRÅDET – FSKC
GÖKSGRÄNDEN 3 a A, 00500 HELSINGFORS
www.fskc.fi